

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 530/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Jánom Polákom, Miletičova 64, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Tost/24/2025 z 9. júla 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .
2. Návrhu na odklad vykonateľnosti uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Tost/24/2025 z 9. júla 2025 **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav

1. Ústavnému súdu bola 16. septembra 2025 doručená sťažnosť sťažovateľa, v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením najvyššieho súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ požaduje zrušenie napadnutého uznesenia a priznanie finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania. Tiež navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu až do právoplatného meritórneho rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej.

2. Špecializovaný trestný súd rozhodol uznesením sp. zn. 3T/15/2020 z 3. júna 2025 tak, že podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku samosudca JUDr. Peter Pulman, LL.M. (ďalej len „samosudca“), nie je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci obžalovaného sťažovateľa vedenej na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. 3T/15/2020. Reagoval tak na námietku zaujatosti obhajcu sťažovateľa, ktorý poukazoval na to, že je bratom JUDr. Františka Poláka, advokáta s totožným sídlom advokácie, ktorý bol obžalovaný v trestnej veci vedenej na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. 13T/6/2021, v ktorej bol samosudca členom senátu.

3. Špecializovaný trestný súd poukázal na to, že námietka zaujatosti je založená na existencii pomeru samosudcu k bratovi obhajcu, a to bez toho, aby nejakým spôsobom tento preukázal prejav negatívneho správania či vnímania jeho osoby samosudcom. Už v minulosti pritom ako obhajca inej osoby pôsobil v konaní, kde bol samosudca členom senátu a námietku zaujatosti nepodal. Podľa samosudcu vychádza obhajca z predpokladu „... *automatického prenosu negatívneho vnímania jednej osoby na osobu jeho príbuzného, súrodenca, či priateľa...*“. Námietka zaujatosti podľa Špecializovaného trestného súdu neobstojí ani v objektívnom teste nestrannosti.

4. Najvyšší súd sťažnosť sťažovateľa napadnutým rozhodnutím zamietol. Poukázal na to, že pomerom orgánu trestného konania k osobám uvedeným v § 31 ods. 1 Trestného poriadku sa rozumie vzťah tohto orgánu k niektorej z uvedených osôb, ktorý môže vyvolať vo verejnosti pochybnosti o jeho nezaujatosti. Môže ísť o príbuzenský pomer, rodinný pomer, ale aj o úzke priateľstvo či negatívny vzťah. Platí však, že je nevyhnutnou súčasťou profesionality sudcu, aby bol schopný nezaujato rozhodovať aj vo veciach, v ktorých vystupujú osoby, ktoré síce osobne pozná, avšak kvalita ich vzťahu nepresahuje bežný susedský, študijný, úradný, prípadne pracovný vzťah. Tiež podľa najvyššieho súdu platí, že sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo, resp. vzbudzujú dôvodné pochybnosti, že jeho rozhodnutie tieto požiadavky spĺňať nebude. Podľa najvyššieho súdu „... *skutočnosť, že obhajca obžalovaného je súrodencom osoby, voči ktorej samosudca v inom konaní prejavil dôvodnú obavu z možnej zaujatosti, bez ďalšieho konkrétneho a aktuálneho nepriateľského vzťahu medzi samosudcom a obhajcom nezakladá dôvod na vylúčenie sudcu podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku*“.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Podľa sťažovateľa neobstojí argumentácia súdu o tom, že absentujú prejavy negatívneho správania dotknutého sudcu vo vzťahu k obhajcovi sťažovateľa. Samosudca je zo zákona vždy povinný dbať na zásady dôstojnosti súdneho konania, a jeho vonkajší prejav vo vzťahu k subjektom konania je preto spravidla až sekundárnym kritériom posudzovania otázky jeho zaujatosti. Poukazuje na početnú množinu krokov, opatrení a rozhodnutí samosudcu v dotknutom súdnom konaní, osobitne pokiaľ ide o vykonané znalecké dokazovanie.

6. Prenos vnímania konkrétnej osoby na jej príbuzného (práve z titulu príbuzenského vzťahu) je pri aplikácii objektívneho testu zaujatosti vždy nevyhnutným a legitímnym predmetom posudzovania. Sťažovateľ považuje odôvodnenie napadnutého uznesenia za nedostatočné a arbitrárne.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Predmetom posúdenia ústavného súdu je rozhodnutie najvyššieho súdu o sťažnosti sťažovateľa voči rozhodnutiu o podanej námietke zaujatosti podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku, teda z dôvodu pochybnosti o nezaujatosti sudcu pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo týka, ako aj k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom,

prípadne pre pomer takej osoby k inému orgánu činnému v trestnom konaní. Podstatou argumentácie sťažovateľa bolo tvrdenie o údajne zaujatom pomere samosudcu k obhajcovi sťažovateľa z dôvodu zaujatosti tohto sudcu k bratovi obhajcu a tiež pre procesný postup samosudcu pri vedení hlavného pojednávania a vykonávaní dokazovania.

8. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. V prvom rade poukazuje ústavný súd na to, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, podľa ktorého ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej moci, a preto nemôže nahrádzať ich činnosť. Vyčerpanie všetkých procesných prostriedkov, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho práv, je preto nevyhnutnou podmienkou konania, ktorá musí byť splnená pred podaním ústavnej sťažnosti (pozri čl. 127 ods. 1 ústavy a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde).

10. Ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, v ktorých protiústavnosť nemožno napraviť iným spôsobom, teda predovšetkým procesnými prostriedkami vyplývajúcimi z príslušných právnych noriem. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (III. ÚS 3/02, I. ÚS 314/09).

11. Ako je zrejmé z obsahu podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh, vec sťažovateľa je v súčasnosti vedená na Špecializovanom trestnom súde ako súde prvého stupňa – teda v štádiu po podaní obžaloby. To znamená, že rozhodnutia tohto súdu (a teda aj dotknutého samosudcu) budú v prípade, ak by bolo v konečnom dôsledku súdom prvého stupňa rozhodnuté v neprospech sťažovateľa (čo sa napokon vôbec nemusí stať), na základe ním podaného odvolania (ako ho podá) preskúmané inštančne nadriadeným súdom. Podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku zároveň možno podať dovolanie, ak vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

12. Ústavný súd s ohľadom na všetky uvedené skutočnosti odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa z dôvodu jej neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími jeho požiadavkami uvedenými v petite ústavnej sťažnosti a z tohto dôvodu rovnako ústavný súd nevyhovel ani návrhu sťažovateľa na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu